

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

johtaja Tuija Kumpulainen, tuija.kumpulainen@stm.fi

LAUSUNTO SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUKSIA KOSKEVIEN ASIAKIRJAMALLIEN LUONNOKSISTA (VIITE STM091:00/2017, STM/3421/2017)

Kuurojen Liitto ry haluaa lähettää perinteisen lausunnon, sillä haluamme nostaa esille vain muutaman meille olennaisen asian eikä niitä ollut helppo sijoittaa sähköisen webropol-kyselyn pohjaan.

Kuurojen Liitto ry haluaa kiittää siitä, että Hallintopäätöksen ehdot -asiakirjan sivulla 23 käsiteltäessä palvelujen kieltä nostetaan selkeästi esille tulkin ja käännösavun saamisen tarve. Tämä palveluntuottajaa sitova velvoite jätetään kuitenkin asiakas- ja potilaslakien heikon velvoittavuuden tasolle. Ilmaisuihin ”*tulee mahdollisuuksien mukaan huolehtia*” on käytännössä tarkoittanut sitä, että tulkkia ei ainakaan terveydenhuollon puolella pääsääntöisesti hankita vaan viittomakieltä käyttävän kuuron vastuulle jää joko lukea sairaanhoitajan / lääkärin puhetta tämän huuilta tai yrittää selviytyä kommunikoinnista kirjoittamalla. Haluamme muistuttaa, että viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävälle kuurolle kirjoitettu suomen tai ruotsin kieli on tavallisimmin parhaimmillaankin toisen kielen asemassa.

Viittomakieltä käyttävän tarve on ensisijaisesti saada omakielistä eli suoraan viittomakielellä tuotettua palvelua ja vasta toissijaisesti tulkattua palvelua. Tästä syystä Kuurojen Liitto ry muistuttaa myös tässä yhteydessä siitä, että olemme jo käyneet neuvotteluja Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa siitä, että maamme sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten viittomakielen taito kartoitettaisiin ja näitä ammattilaisia käytettäisiin kohdennetusti viittomakielisten tarpeisiin sosiaali- ja terveyspalveluissa, myös yli tulevien maakuntarajojen. Tämä toisi kustannussäästöä, kun asia hoituisi kertakäynnillä ja asiansa saisi keskustella omalla kielellä. Tällöin mukaan ei tulisi tulkkauksen mukanaan tuomia lisäkustannuksia valtiolle sekä mahdollisia väärinymmärryksiä tai sen seurauksena suoranaisia hoitovirheitä, mikäli tilanteeseen tullut tulkki ei ennestään ole tuttu viittomakieliselle kuurolle.

Kuurojen Liitto ry haluaa tässä lausunnossaan myös nostaa esiin sen huolen, joka yhteistyössä Kuurojen Palvelusäätiön ja Suomen Kuurosokeat ry:n kanssa toteutetussa alueellisissa foorumeissa on noussut paikalla olleiden muutosjohtajien puheissa: maakunnissa ei ole vielä ymmärretty viittomakieltä käyttävien tarpeita tiedonsaannissa, palveluketjujen turvaamisessa tai tulkkauksessa eikä näin ollen asiaan ole varauduttu budjettisuunnittelussakaan. Koska kyseessä on maakuntatasolla melko pienestä ryhmästä, on suuri vaara, että kielelliset oikeudet jäävät jälleen kerran muiden asioiden jalkoihin ja ryhmä tulee kokemaan rakenteisiin piilotettuna syrjintää kielen ja vamman perusteella. Koska maakuntien johtotasolla ei asiaa ole huomattu eikä tunnistettu, on vaikea uskoa, että myöskään palveluntuottajatasolla viittomakielisten kielelliset oikeudet tulisivat riittävällä tasolla huomioiduiksi. Toivomme, että asiaan kiinnitetään vielä tarkasti huomiota.

Kuurojen
Liitto ry

PL 57
(Ilkantie 4)
00401 Helsinki

P. 09 58031
www.kuurojenliitto.fi
Y-TUNNUS 0213564-6

Helsingissä 2.5.2018

Kaisa Alanne, johtaja